

Kun suru kohtaa
Opas
hautajaisia järjestäville

JÄMSÄN SEURAKUNTA

Läheisen kuollessa

Kun läheinen ihminen kuolee, mielen valtaavat monet ahdistavat tunteet: kaipaus, hämmennys, neuvottomuus. Suru kietoo ihmisen kuin usvaan, jossa on vaikea nähdä eteenpäin.

Edessä on arki ja monet järjestettävät asiat.

Saattohartaus

Pian läheisen kuoleman jälkeen vietetään lyhyt rukoushetki eli saattohartaus, jos omaiset sitä toivovat. Se voidaan pitää sairaalan potilashuoneessa heti kuoleman tapahduttua, sairaalan kappelissa arkkuun laittamisen yhteydessä, kotona tai siunauskappelissa.

Rukoushetken voi johtaa sairaalapastori tai muu seurakunnan työntekijä, hoitohenkilökuntaan kuuluva tai joku vainajan läheisistä. Siihen voi osallistua vainajan omaisia, ystäviä ja hoitohenkilökuntaa. Arkku on usein rukoushetken ajan auki ja läheiset voivat siinä hyvästellä vainajansa koskettaen häntä tai vain arkun luona hiljaa viipyen.

Saattohartaudessa keskeistä on vainajan ja surunsa keskelle jääneiden omaisten puolesta rukoileminen ja yhdessä laulaminen.

Toivomuksen saattohartauden järjestämisestä voi esittää hautaus-toimistossa asioidessaan tai suoraan sairaalapastorille tai muulle henkilölle, jonka haluaa tulevan pitämään rukoushetken.

Alkuun käytännön järjestelyissä

Useimmat hautauksen järjestämiseen liittyvät asiat hoidetaan kirkkoherranvirastossa. Hautaamista varten seurakunta tarvitsee hautausluvan, jonka lääkäri antaa ja se tulee toimittaa kirkkoherranvirastoon ennen vainajan hautaamista.

Kirkkoherranvirastossa sovittavia käytännön asioita:

- * siunausaika- ja paikka
- * siunaava pappi ja kanttori
- * muistotilaisuus
- * sanomakellot
- * hautapaikka

Näiden käytännön asioiden jälkeen pappi ottaa yhteyttä omaisiin ja he sopivat tapaamisen keskustellakseen vainajasta ja hautajaisista, surusta ja uudesta elämäntilanteesta.

Hautajaismusiikin valinnassa tulee ottaa huomion toimituksen jumalanpalvelusluonne. Musiikista vastaa kanttori ja siitä tulee tarvittaessa keskustella hänen kanssaan.

Sanoma- eli surukellojen soitto on vanha tapa, jolla viestitetään että joku seurakuntalainen on kuollut. Sanomakelloja soitetaan Jämsässä, Jämsänkoskella, Koskenpäällä ja Kuorevedellä arkipäivisin klo 10-14 välillä (kesto n. 15 min) .

Hautapaikka ja hautaustapa

Jämsän seurakunnalla on kahdeksan hautausmaata:

Jämsä

- * Muistojen hautausmaa (ei käytössä)
- * Vanha hautausmaa
- * Miekkainpetäjän hautausmaa + urnalehto
- * Kellotapulin urnalehto

Jämsänkoski

- * Vangonmäen hautausmaa + urnalehto

Koskenpää

- * Koskenpään hautausmaa + urnalehto

Kuorevesi

- * Kirkon hautausmaat
- * Leponummen hautausmaa + urnalehto

Jämsässä Vanhalle hautausmaalle sekä Kuorevedellä Kirkon hautausmaille voidaan haudata ainoastaan vanhoihin sukuhautoihin. Muilla hautausmailla voidaan haudata sukuhautaan tai on mahdollista lunastaa uusi hautapaikka. Jämsän seurakunnassa noudatetaan perinteistä kristillistä hautaamistapaa, jolloin vainaja haudataan pää länsi suuntaan, kasvot kohti itää ja ylösnousemuksen aamua.

Uudet arkkuhautapaikat luovutetaan 25 tai 50 vuodeksi ja urnalehdoissa 25 vuodeksi. Hallinta-ajan päätyttyä voivat omaiset halutessaan lunastaa hautapaikan edelleen hallintaansa.

Uurna voidaan haudata arkkuhautaan tai urnalehdoissa vaihtoehtoisesti urnasukuhautaan tai muistolehtoon. Urnasukuhaudalla on oma kivi. Urnasukuhautaan voidaan haudata 1-8 urnaa.

Muistolehdoissa tuhka voidaan sirotella alueelle tai urna/pelkkä tuhka haudata omaisilta tietämättömään paikkaan. Muistolehtoon haudattavan/siroteltavan vainajan tiedot tulevat yhteiseen kiveen.

Seurakunnalla on tunnustukseton hauta-alue Miekkainpetäjän hautausmaalla. Alueelle voidaan haudata sekä arkkuja että urnia.

Hautaan siunaamisen valmistelu

Hautaan siunaaminen voi tapahtua siunauskappelissa, sairaalan kappelissa, hautausmaalla tai kirkossa. Siunauspäivät ovat torstai, perjantai ja lauantai.

Siunaamiseen varataan aikaa noin tunti. Kantajiksi pyydetään tavallisimmin kuusi sukulaista, ystävää, työtoveria tai naapuria.

Siunaustilaisuus, kukkalaitteet ja tervehdykset

Hautaan siunaaminen toimitetaan kirkkokäsikirjan mukaan. Siinä on keskeistä raamatunluku, papin puhe, siunaaminen ja rukous. Sitä edeltää virsi ja psalmin luku. Hautaan siunaaminen päätetään virrellä tai muulla musiikilla.

Arkkuhautauksessa arkkua lähdetään saattamaan haudalle loppusoiton aikana siunaavan papin ja hautausta ohjaavan henkilön kulkiessa edellä. Arkun jälkeen saattoon liittyvät lähiomaiset ja sen jälkeen muut hautajaisvieraat kantaen kukkalaitteitaan.

Kukkalaitteet voidaan laskea sisällä tai haudalla. Jos ne lasketaan sisällä, se voi tapahtua perinteiseen tapaan siunauksen jälkeen tai vaihtoehtoisesti ennen siunausta. Menettelystä sovitaan papin kanssa.

Jos kukkalaitteet on laskettu jo sisällä, ne asetetaan haudalla hautaa peittävän kuvun päälle muistolauseita lukematta. Kun kukat on laskettu, saattoväki voi vielä veisata virren haudan äärellä. Tämän jälkeen joku läheisistä esittää kutsun mahdolliseen muistotilaisuuteen.

Tuhkattavaksi siirrettävän vainajan siunauksessa kukat lasketaan sisällä. Siunaustilaisuuden jälkeen ne viedään mahdolliselle hautapaikalle, muualle haudattujen kiven eteen tai uurnalehtoon yhteiselle muistomerkille.

Siunauksen jälkeen arkku siirretään Jyväskylän krematoriolle, josta uurnan voi noutaa noin viikon kuluttua. Tuhka laitetaan maativasta aineesta valmistettuun uurnaun, jonka voi hankkia hautausoimistolta. Varsinkin siroteltavan tuhkan voi laittaa krematoriolta saatavaan pahviseen uurnaun.

Seurakunnalla on käytössä sirotustilaisuutta varten erityinen puusta valmistettu sirotusuurna. Urnan laskussa/sirottelussa ovat mukana yleensä vain lähiomaiset sekä seurakunnan työntekijä tilaisuutta ohjaamassa. Toivottaessa läsnä voivat olla myös pappi ja kanttori, jolloin tilaisuudessa noudatetaan lyhytmuotoista kaavaa.

Urnahautauksia voidaan suorittaa kaikkina vuodenaikoina. Poikkeuksena muistolehdot, joihin sirottelut/hautaukset vain sulan maan aikana.

Mikäli omaiset eivät ole kahden viikon kuluessa hautauksesta poistaneet kukkalaitteita, on seurakunnalla oikeus poistaa ne.

Jämsänkosken kappelista voi tarvittaessa lainata pyörätuolia hautausmaalla käyntiä varten. Asiaa voi tiedustella seurakuntamestarilta.

Muistotilaisuus

Useimmiten hautauksen jälkeen kokoonnutaan muistotilaisuuteen, joka vietetään vainajan kotona, seurakunnan tiloissa tai pitopalvelupaikassa. Tilaisuuden ohjelmasta voi sopia papin kanssa. Tavallisesti pappi, omaiset tai ystävät pitävät pienen puheen, muistelevat vainajaa ja luetaan suruadressit. Voidaan myöskin laulaa virsiä, hengellisiä lauluja, lukea runoja, esittää yksinlaulua tai soitinmusiikkia.

Muistotilaisuudessa erillisellä muistopöydällä voi olla vainajan kuva, kukkia, kynttilä ja kenties jokin esine, joka oli vainajalle tärkeä ja joka kuvastaa hänen elämäänsä. Tilaisuuden lopussa joku omaisista voi kiittää saattoväkeä muistamisesta, osanotosta ja mukanaolosta.

Esimerkkejä muistotilaisuuden pitopaikoista:

Jämsä

- * Seurakuntakeskus
- * Kirkon alasali
- * Särkisaaren leirikeskus

Jämsänkoski

- * Seurakuntatalo

Koskenpää

- * Seurakuntatalo

Kuorevesi

- * Seurakuntatalo

Kutsu hautajaisiin ja kuolleiden muistaminen

Kuolemantapauksen sattuessa on tapana suruliputtaa kuolinpäivänä tai sitä seuraavana päivänä, jos vainaja on kuollut illalla. Hautajaispäivänä lippu on myös puolitangossa, muistotilaisuuden alkaessa lippu nostetaan ylös.

Omaiset voivat halutessaan laittaa kuolinilmoituksen päivälehtiin joko ennen hautajaisia, jolloin se toimii kutsuna hautajaisiin tai vasta hautajaisten jälkeen, jolloin ilmoituksella voi samalla kiittää osanotosta. Hautajaisiin voi kutsua myös henkilökohtaisesti.

Seurakunnassa jäsenen kuolemasta ilmoitetaan jumalanpalveluksessa hautausta seuraavana sunnuntaina. Tämän jälkeen tieto laitetaan seuraavan viikon paikallislehtiin nk. Kirkollisiin ilmoituksiin "väestömuutoksia" -osioon, mikäli omaiset näin haluavat.

Jämsässä järjestetään kesällä kaksi hautausmaajuhlaa, joissa edesmenneitä muistetaan. Vanhan hautausmaan ja uurnalehdon hautausmaajuhlaa vietetään heinäkuun 1. sunnuntaina. Miekkainpetäjän hautausmaajuhlaa elokuun 1. sunnuntaina. Sateen sattuessa tilaisuudet ovat sisätiloissa.

Hautausmaajuhlassa luetaan edellisen hautausmaajuhlan jälkeen seuraavaan hautausmaajuhlaan mennessä haudattujen nimet ja iät.

Lisäksi kaikilla alueilla vainajien nimet luetaan Pyhäinpäivänä pidettävässä tilaisuudessa.

Evankelis-luterilaiseen kirkkoon

Kuulumattoman hautaus

Kirkkoon kuulumaton haudataan seurakunnan hautausmaahan. Jos vainajan omaiset tai muut hautauksesta huolehtivat henkilöt pyytävät, voidaan kirkkoon kuulumaton siunata hautaan.

Siunausta ei kuitenkaan toimiteta, jos vainaja on eläessään ilmaissut selvästi, ettei hän halua kristillistä hautaansiunaamista tai jos pappi sielunhoidollisessa keskustelussa tai muulla tavoin saamansa käsityksen nojalla katsoo, ettei kirkolliseen hautaan siunaamiseen ole riittäviä perusteita. Pappi ei myöskään ole velvollinen vastoin omaa näkemystään toimittamaan kirkkoon kuulumattoman siunausta.

Hautamuistomerkit ja hautojen hoito

Hautausmaan työntekijät asettavat uudelle hautapaikalle heti peittämisen jälkeen väliaikaiseksi merkiksi valkoisen puuristin, jossa on vainajan nimi.

Seurakunnalla on muistomerkkien koosta ja asentamisesta ohje, joka on tiedossa hautakiviä toimittavilla kiviliikkeillä.

Omaisten velvollisuus on huolehtia haudan hoidosta hautausmaan työntekijöiden suorittaman peruskunnostuksen jälkeen. Ainoastaan uurnalehdoissa seurakunnan työntekijät huolehtivat hautojen hoidosta. Haudan hoidon voi luovuttaa seurakunnalle maksua vastaan. Haudanhoitosopimukset tehdään seurakunnan taloustoimistossa.

Asioiden hoito hautajaisten jälkeen

Hautajaisten jälkeen on hoidettavana monenlaisia asioita. Kolmen kuukauden kuluessa kuolemasta on toimitettava perunkirjoitus.

Siihen tarvittavien virkatodistusten ja sukuselvitysten hankkiminen vaatii aikaa, joten toimiin kannattaa ryhtyä ajoissa. Perunkirjoituksessa ja myöhemmässä perinnönjaossa on varminta käyttää lakia tuntevia asiantuntijoita.

Seurakunta mukana surussa

Hautajaisten jälkeen lähimpien omaisten sopeutuminen uuteen elämän vaiheeseen on usein vaikeaa. Suru, tyhjyyden tunne ja monet kysymykset täyttävät mielen. Keskustelu toisen ihmisen kanssa yhdessä kysellen ja taakkaa jakaen voi tuoda lohdutusta. Seurakuntamme työntekijät ovat valmiita palvelemaan surevia.

Siunaamisen toimittaneeseen pappiin on mahdollista ottaa yhteyttä hautajaisten jälkeenkin. Papille tai diakoniatyöntekijälle voi soittaa tai sopia tapaamisesta. Yhteydenottoa ei tarvitse arkailla tai epäröidä.

Seurakunta haluaa tukea surevia myös järjestämällä kaksi kertaa vuodessa sururyhmän, keskusteluryhmän läheisensä äskettäin menettäneille.

Ryhmän ohjaajina toimivat yleensä pappi ja diakoniatyöntekijä. Sururyhmään kutsutaan kirjeellä.

Yhteystiedot

Kirkkoherranvirasto

Koskentie 30 A, 42100 JÄMSÄ

Avoimna ma-pe klo 9-14.

p. 040 8050 000

jamsa.khrranvirasto@evl.fi

Toimistosihteeri Eija Salonen p. 040 8050 002

Toimistosihteeri Henni Porkkala p. 040 8050 003

Taloustoimisto

Koskentie 30 A, 42100 Jämsä

Avoimna ma-pe klo 9-14

p. 040 8050 010

jamsa.taloustoimisto@evl.fi

Kiinteistö- ja hautaus-toimen päällikkö

Tuija Pajunen p. 040-8050 053

tuija.pajunen@evl.fi

Papit

Pappi-palvelunumero	040 8050 070
kirkkoherra Pentti Leppänen pentti.leppanen@evl.fi	040 8050 001
Jämsän aluekappalainen Johanna Luomanen johanna.luomanen@evl.fi	040 8050 072
Jämsänkosken aluekappalainen Timo Pietilä timo.pietila@evl.fi	040 8050 077
Kuoreveden aluekappalainen Marjatta Mäkinen aino.m.makinen@evl.fi	040-8050 076
kappalainen Harri Niemelä harri.niemela@evl.fi	040 8050 071
seurakuntapastori Sanna Loimusalo sanna.loimusalo@evl.fi	040 8050 074
seurakuntapastori Matti-Pekka Piirainen matti-pekka.piirainen@evl.fi	040 8050 075
seurakuntapastori Heikki Rantanen heikki.rantanen@evl.fi	040 8050 078

Kanttorit

kanttori Marko Kupari marko.kupari@evl.fi	040 8050 018
kanttori Martti Rekunen martti.rekunen@evl.fi	040 8050 019
kanttori Helena Säily helena.saily@evl.fi	040 8050 020
kanttori Laura Laine laura.laine@evl.fi	040 8050 098

Jämsän kirkko

Koskentie 30 B, Jämsä

Seurakuntamestari Pasi Kallio

040 8050 057

Miekkainpetäjän siunauskappeli

Pääskysmäentie 411, Jämsä

Seurakuntamestari Noora Tikka

040 8050 061

Jämsänkosken kirkko

Koivutie 7 A, Jämsänkoski

Vangonmäen siunauskappeli

Rauhantie 4, Jämsänkoski

Koskenpään kirkko

Petäjävedentie 5, Koskenpää

Koskenpään seurakuntatalo

Petäjävedentie 5, Koskenpää

Seurakuntamestari Juha Poikonen

040 8050 058

Seurakuntamestari Janne Rantanen

040 8050 059

Kuoreveden kirkko

Kirkkoniementie 118, Mänttä

Leponummen siunauskappeli

Jokisillantie 8, Halli

Kuoreveden seurakuntakeskus

Keskustie 23, Halli

Seurakuntamestari, muistotilaisuudet

Anne Lahtinen

040 8050 062

Jämsän, Jämsänkosken ja Koskenpään alueet:

Keittiö-palvelunumero 040 8050 050

Emäntä Pirjo Rauhala 040 8050 044

pirjo.rauhala@evl.fi

Särkisaaren leirikeskus

Särkisaarentie 365, Jämsä

sarkisaari.leirikeskus@evl.fi

Arja Nieminen

040 8050 045

arja.nieminen@evl.fi

Diakoniatyöntekijät:

Jämsä

Johanna Kovalainen

040 8050 037

johanna.kovalainen@evl.fi

Pekka Ikonen

040 8050 038

pekka.ikonen@evl.fi

Jämsänkoski ja Koskenpää

Helena Salminen

040 8050 040

helena.salminen@evl.fi

Kuorevesi, Längelmäki

Marjo Leppämäki

040 8050 041

marjo.h.leppamaki@evl.fi

HAUTAUSTOIMISTOT

KOSKISEN KUKKAKAUPPA JA JÄMSÄN HAUTAUSTOIMISTO

Keskuskatu 10-12, Jämsä
p. 014 718 280
av. ma-pe 9-17, la 9-14

UROSEN KUKKAKAUPPA JA HAUTAUSTOIMISTO

Koskentie 11, Jämsä
p. 014 718 272
av. ma-pe 8.30-17.30, la 8.30-14, su 9-14

KUKKAWALO HAUTAUSPALVELU

Koivutie 18, Jämsänkoski
p. 0400 422 257
av. ma-pe 9-17, la 9-13

KUKKAKAUPPA HELMIINA

Korpitie 4, Halli
p. 045 849 4867
av. ma-pe klo 10-17, la 10-14

LÄNKIPOHJAN KUKKAKAUPPA JA HAUTAUSTOIMISTO

Länkipohjantie 20
p. 0400 515 542
av. ma-pe 9-17, la 9-14

*Älköön sydämenne olko levoton.
uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun.
Minun Isäni kodissa
on monta huonetta
- enhän minä muuten sanoisi, että
menen valmistamaan teille asuinsijan.*

*Minä menen valmistamaan teille sijaa
mutta tulen sitten takaisin
ja noudan teidät luokseni,
jotta saisitte olla siellä
missä minä olen.*

Joh. 14:1-3